

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
82 НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ВИКЛАДАЧІВ УНІВЕРСИТЕТУ**

Одеса 2022

Наукове видання

Збірник тез доповідей 82 наукової конференції викладачів університету
26 – 29 квітня 2022 р.

Матеріали, занесені до збірника, друкуються за авторськими оригіналами.
За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою
Одеського національного технологічного університету,
протокол № 13 від 24.05.2022 р.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України,
Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки,
д-ра техн. наук, професора Б.В. Єгорова

Укладач Т.Л. Дьяченко

Редакційна колегія

Голова

Єгоров Б.В., д.т.н., професор

Заступник голови

Поварова Н.М., к.т.н., доцент

Члени колегії:

Безусов А.Т., д-р техн. наук, професор
Бурдо О.Г., д-р техн. наук, професор
Віннікова Л.Г., д-р техн. наук, професор
Гапонюк О.І д-р техн. наук, професор
Жигунов Д.О., д-р техн. наук, професор
Іоргачова К.Г д-р техн. наук, професор
Капрельянц Л.В., д-р техн. наук, професор
Коваленко О.О., д-р техн. наук, професор
Косой Б.В., д-р техн. наук, професор
Крусір Г.В., д-р техн. наук, професор
Мардар М.Р., д-р техн. наук, професор
Мілованов В.І., д-р техн. наук, професор
Павлов О.І., д-р екон. наук, професор
Плотніков В.М., д-р техн. наук, професор
Станкевич Г.М., д-р техн. наук, професор
Савенко І.І., д-р екон. наук, професор
Тележенко Л.М., д-р техн. наук, професор
Ткаченко Н.А., д-р техн. наук, професор
Ткаченко О.Б., д-р техн. наук, професор
Хобін В.А., д.т.н., професор
Хмельнюк М.Г., д-р техн. наук, професор
Черно Н.К д-р техн. наук, професор

оптимальні рішення стосовно ведення бізнесу перш за все орієнтуючись на зовнішнє оточення підприємства.

Література

1. Асаул М.А. Проблемы анализа устойчивости организации/ М.А. Асаул // Проблемы современной экономики. – 2008. – № 4 (28). – С. 35-45.
2. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: учеб. для вузов / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд; пер. с англ. под ред. Л.Г. Зайцева, М.И. Соколовой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
3. Довгань Л.Є. Стратегічне управління: навч. посібник / Л.Є. Довгань, Ю.В. Каракай, Л.П. Артеменко. – К.: ЦУЛ, 2011. – 440 с.
4. Сасенко М.Г. Стратегія підприємства: навч. посібник / М.Г. Сасенко. – Тернопіль: ТАЙП, 2003. – 215 с.
5. Бузько И.Р., Дмитренко И.Е., Сущенко Е.А. Стратегический потенциал и формирование приоритетов в развитии предприятий: [Монография] / Бузько И.Р., Дмитренко И.Е., Сущенко Е.А. Алчевск: Изд-во ДГМИ, 2002. – 216 с.
6. Буркинський Б.В., Молина Е.В. Инвестиционное обеспечение инновационных процессов на предприятиях // Научные труды ДонНТУ. Серия: экономическая. Выпуск 76, 2004. – С. 67-73.

ЦІННІСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

Свистун Т.В., к.е.н., доцент

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Ціннісний підхід є одним із найпопулярніших підходів до управління господарюючими суб'єктами в даний час. У його основі лежить уявлення про те, що цінності становлять ядро культури, а основне завдання дослідника – виявити структуру системи цінностей.

Обговорення ціннісного підходу слід почати з висловлювання, мабуть, найзнаменитішого фахівця з менеджменту ХХ століття Пітера Друкера: «Менеджменту доведеться все більшою мірою засвоїти той урок, що ні технології, ні сфера застосування не є самі собою тим, на підставі чого треба вибудовувати стратегії. Навпаки, технології та застосування є саме обмеженнями, а ось основами є цінність продукту для споживача, його рішення витратити зароблені кошти». [1]

І ще одна важлива думка, висловлена вже японським менеджером: «Особливість попиту на нові ідеї та нові технології в Японії полягає у дуже високій планці очікувань». [2]

У цих двох цитатах сказано головне, що ми маємо пам'ятати про цінність. А пам'ятати ми маємо про суб'єктивність її сприйняття.

Ми чудово розуміємо, що для когось цінність – це низька ціна продукту, для когось цінність – це якість, яку він хоче отримати за ті гроші, які сплачує. Для когось цінність — це виконання всіх вимог і, можливо, набагато більшого обсягу вимог, ніж це потрібно комусь іншому.

Цінність це те, що я отримую за те, що я плачу. Тобто скільки людей — стільки відчуттів цінності.

Отже, можна сформулювати загальне поняття цінності.

Цінність – це сукупність споживчих якостей продукту чи послуги, щосуб'єктивно сприймається зацікавленою стороною проекту.

Запропонована споживачам цінність будується на трьох ключових принципах:

1. цінність має бути представлена у вигляді продукту, матеріального чи нематеріального;
2. цінність має бути прийнята економічним об'єктом, відмінним від фокусної групи;
3. цінність має бути реалізована через економічну транзакцію між фірмою та економічним об'єктом. [3]

Саме запропонована споживачам цінність є ключовим елементом бізнес-моделі. Вона визначає ціннісну пропозицію, що походить від фірми до зовнішніх економічних агентів.

І в той же час, створюючи цінність, ми не повинні забувати про її ціну і про конкурентоспроможність нового продукту. А це означає, у свою чергу, що прагнучи максимізувати цінність для споживача, ми повинні разом з тим забезпечити стійкий розвиток власної організації.

У зв'язку з цим дуже важливе значення мають процеси управління вартістю, які загалом включають три основних етапи.

Насамперед, ми повинні визначити, що є цінністю, ідентифікувати цінність, визначити, у чому полягає цінність продукту нашого проекту.

Наступний момент – виділити носій цінності, тобто конкретну функцію нового продукту, нового пристрою, який грає вирішальну роль при формуванні відчуття цінності у нашого клієнта.

І нарешті, третій етап – формування попиту на створювану цінність. Ми повинні створити у споживача відчуття і навіть переконаність у корисності для нього нової цінності продукту. Від цього залежить насправді дуже багато, і ми чудово пам'ятаємо, як переконливо та артистично робив це Стів Джобс, представляючи свої нові продукти, роблячи із цього справжнє шоу.

Ну і, звичайно, управління цінністю потребує її постійного контролю з використанням спеціальних індикаторів.

Ціннісний підхід робить очевидною потреба в інноваціях. Але ж очевидні й бар'єри по дорозі інноваційного розвитку. Це і ілюзія стабільності займаної організацією ніші, і відсутність механізмів реалізації інноваційних проектів, і високі ризики витоку інформації про інновацію, що розробляється організацією, і високі ризики власне інноваційних проектів, і насторожене ставлення до інновацій співробітників, які звикли працювати в певних умовах, займатися певними завданнями, і мають серйозні психологічні бар'єри [4].

Для подолання цих бар'єрів потрібна як нова філософія бізнесу. Потрібні нові техніки, потрібні нові інструменти управління, і все це: і філософія, і інструменти, і техніки знайшли відображення у стандарті P2M, який розгорнув методологію управління проектами у бік інновацій та ціннісного підходу.

Стандарт P2M створено на межі XX і XXI століття. Безпосереднім поштовхом до розробки цього стандарту була криза 1998-1999 року, яка поставила на межу банкрутства майже всю японську промисловість. На межу банкрутства було поставлено також японські будівельні компанії. І на той момент стало ясно, що потрібні якісь інші підходи до управління серйозними проектами. З 2001 року стандарт P2M став національним стандартом Японії. Розробка його проводилася під проводом професора Шигенбу Охара. І протягом наступних п'яти, шести, семи років стандарт доопрацьовувався, стандарт набував сучасних форм, і в 2008 році з'явилася чергова редакція цього стандарту, яка діяла практично весь останній час до останнього моменту [5].

Звичайно ж, стандарт P2M має низку особливостей. І ці особливості значною мірою пов'язані з особливостями японського суспільства, з особливостями японських менеджерів середньої ланки. І тут треба зазначити, що така ключова характеристика їх – це прагнення до досліджень, відданість компанії і перевага командній роботі. Багато хто говорить, що, можливо, це і чудовий стандарт, але застосування його в західному світі неможливо просто тому, що ми не такі. Треба бути японцями, щоб цей стандарт ефективно працював у вашій країні, вашій компанії.

Насправді безліч корисних інструментів, які створені в рамках стандарту P2M, можуть бути перенесені в нашу дійсність, в наші компанії, і вони чудово покажуть себе в різних проектах.

Завданнями майбутніх досліджень, на нашу думку, є: створення методики структуризації цінностей учасників інноваційного процесу та кінцевого споживача продукції та послуг; вивчення передумов для вдосконалення процесів розробки (проекткування) продукції та послуг за ознакою цінності для їхнього споживача (індивіда); дослідження та проектування процесів перетворення потоків продукції та послуг у потоки цінності.

Література

1. Друкер П. Виклики для менеджменту XXI століття / Пітер Друкер. – К: КМ-Букс, 2020. – 240 с.
2. P2M (Project & Program Management for EnterpriseInnovation) Guidebook. — Project Management Association of Japan, 2008.
3. Стандарти управління проектами: клуб проектних менеджерів. [Електронний ресурс]. – Сайт Клуба проектних менеджерів pm-Club. – Режим доступу: <http://info.pm-club.org/standarty>
4. Управління інноваціями: навч. посібник / О.І. Гуторов, Л.І. Михайлова, І.О. Шарко, С.Г. Турчина, О.В. Киричок. – Вид. 2-ге, доп. Харків: Діса плюс, 2016. 266 с.
5. Shigenobu Ohara. Booklet on P2M / Project & Program Management for Enterprise Innovation. – Project Management Association of Japan, 2003.

ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

**Немченко В.В., д.е.н., професор, Колесник В.І., к.е.н., доцент
Одеський національний технологічний університет, м. Одеса**

У структурі експорту України звично лідирує продукція сільського господарства та металургії. Але останніми роками ІТ-індустрія наздоганяє їх і стає однією із прибуткових і стратегічно важливих галузей економіки. На відміну від агропромислового бізнесу, ця галузь є менш залежною проблем зміни клімату. Однак, безумовно, важливе державне управління, для того, щоб стимулювати ці галузі, надавати цільову допомогу, контролювати, а також не допустити власними діями їх «знищення» і міграцію закордон у пошуках більш вигідних умов і кращих можливостей [1].

Вважаємо, має зростати необхідність координації дій усіх держав у цих сферах, які, між іншим, тісно пов'язані між собою. Є доцільним змінити підходи до виробництва та використання енергії. Звісно, розвиток цифрових технологій, біотехнологій та технологій штучного інтелекту може допомогти вирішити проблему, однак, це змінює структуру економік. Досягнення ІТ сфери можливо застосовувати в управлінні підприємствами харчової промисловості.

Впровадження елементів цифрових технологій має принципове значення, оскільки оптимізує тимчасовий період розвитку технологій, залучає інвесторів, а також і ефективно управляє аграрною економікою регіону. Необхідно створити розподілену інформаційну систему з регіональними сегментами, інтегровану із центральною частиною. Це дозволить отримати повне уявлення про те, що відбувається в галузі країни, не втрачаючи гнучкості та швидкості. Так, за допомогою спеціальних додатків, можливо відслідковувати врожай, застосовувати спеціальні добрив, отримувати консультацію спеціалістів, навіть, контролювати екологічність і продовольчу безпеку країни.

Прогресивний розвиток аграрного сектора в сучасному світі неможливий без інновацій, заснованих на цифрових рішеннях. Цифрові технології сприяють підвищенню

МОНІТОРИНГ МІКРОБІОЛОГІЧНОГО СТАНУ ДОЩОВИХ КОЛЕКТОРНИХ СИСТЕМ МІСТА ОДЕСИ	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Шевченко Р.І.	306
ОЦІНКА ЯКОСТІ ЗРАЗКІВ ПИТНОЇ ВОДИ	
Кузнецова І.О., Крусір Г.В.	307
ВПЛИВ СТОКІВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ НА ЕКОЛОГІЧНУ БЕЗПЕКУ ПРИРОДНИХ ВОД	
Мадані М.М., Гаркович О.Л., Кондратенко І.П.	309
УДОСКОНАЛЕННЯ БІОТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ ХАРЧОВИХ ВІДХОДІВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО КОМПЛЕКСУ	
Соколова Т.І., Крусір Г.В., Сагдеева О.А. Кузнецова І.О.	310

СЕКЦІЯ «ЕКОНОМІКА ПРОМИСЛОВОСТІ»

ПОДОЛАННЯ НЕОДНОРІДНОСТІ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА АГРОПРОДОВОЛЬЧІЙ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	
Дідух С.М.	312
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ВИКЛИКІВ НА ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	
Ошепков О.П., Магденко С.О.	314
СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ДЛЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ	
Мініна В.О.	315
РОЗВИТОК ТЕОРІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ	
Самофатова В.А.	317
ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ВЕРТИКАЛЬНО-ІНТЕГРОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	
Федорова Т.С.	318
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ТА РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗАЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ В УКРАЇНІ	
Фрум О.Л., Лобоцька Л.Л.	320
СУПЕРЕЧЛИВА ПРИРОДА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	
Павлова І.О., Павлов О.І.	322
СЕЛЕКТИВНІ ВАЖЕЛІ АНТИЦИКЛІЧНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ	
Кулаковська Т.А.	324

СЕКЦІЯ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ХАРЧОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЮ БЕЗПЕКОЮ УКРАЇНИ	
Басюркіна Н.Й.	324
АНАЛІЗ СТАНУ І ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ХЛІБОПЕКАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	
Гріщенко А.В.	326
АНАЛІЗ РИНКУ ХЛІБУ ТА РИЗИКІВ ХЛІБОПЕКАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Басюркіна Н.Й., Ласкаєв О.М.	328
ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ТОВАРОВИРОБНИКІВ ЗЕРНА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
Крупіна Н.А.	330
ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ТА ВНУТРІШНІХ ФАКТОРІВ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ ХЛІБОПЕКАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
Бровкіна Ю.О., Константинова Т.В., Шалений В.А.	332
ЦІННІСНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ ІННОВАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ	
Свистун Т.В.	334
ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ У КОНТЕКСТІ ПІДНЯТТЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	
Немченко В.В., Колесник В.І.	336
АНАЛІЗ ТРАНСФОРМАЦІЇ АГРАРНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	
Березовська Л.В.	337
АГРОПРОМИСЛОВІ ФОРМУВАННЯ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	
Пакулєнко О.В., Басюркіна Н.Й.	338

СЕКЦІЯ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УКРАЇНІ	
Ніколюк О.В., Брюшкова Н.О.	340
	426